

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 212:

Forslag til lov om ændring af lov om lands- og regionplanlægning, lov om regionplanlægning i hovedstadsområdet og lov om miljøbeskyttelse. (VVM-vurdering af virkninger på miljøet).

Af miljøministeren (Chr. Christensen).
(Fremsat 18/2 88)

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Helen Beim (S):

Lovforslag nr. L 212 er, som det ganske rigtigt blev sagt for et øjeblik siden, et lovforslag om ændringer af planlovene og miljøbeskyttelsesloven.

I en parentes i titlen står der, at der fremover skal foretages en VVM-vurdering. Dette VVM er altså en ny forklarelse, som nu skal til at glide ind i vores sprog, når vi snakker miljøproblemer. Det er nok på sin plads lige at fortælle, hvad det står for. Det står for »Vurdering af Virkningen på Miljøet«, en VVM-vurdering.

Vi bruger så mange forkortelser til daglig, når vi taler. Jeg kan gætte på, hvornår vi bliver fortrolige med det, så indtil videre tror jeg vi skal kalde tingene ved deres rette navn og kalde miljø for miljø og vurderinger for vurderinger, før vi forkorter det så meget, at vi til sidst ikke er klar over, hvad vi taler om.

Men til lovforslaget. Et af de væsentlige elementer i lovforslaget er, at der fremover skal skelnes mellem projektyper, som skal have en frivillig VVM-vurdering, og projekter, som skal have en obligatorisk vurdering.

I bemærkningerne til forslaget har jeg læst, at den obligatoriske del på nuværende tidspunkt er omfattet af den eksisterende lovgivning inden for miljølovene og inden for planlovene, og dermed skulle denne del af lovforslaget vel ikke give anledning til så meget debat.

Det er langt mere interessant at se, at der også opereres med en frivillig vurdering af miljøet. Hvordan kan man nu være sikker på, at det frivillige princip er nok, når man i bemærkningerne kan se, at det frivillige princip bl.a. skal bruges inden for så vigtige områder som glasindustri, kemisk industri, levnedsmiddelindustri, tekstil-, læder-, træ- og papirindustri, store pro-

jekter som f.eks. feriebyer og hoteller og andre ting?

Jeg kan nok have mine tvivl om, hvorvidt frivilligheden er tilstrækkelig til at sikre, at vi fremover har en grundig lovgivning på området. Det er ingen hemmelighed, at vi Socialdemokrater er skeptiske og på stadig vagt over for, at vore love på ingen måde forringes.

Det er altså nogle nye principper, som skal indføres i planlovene – eller er det? Der er mange spørgsmål, som kan rejses i den forbindelse, og disse spørgsmål skal naturligvis rejses under udvalgsarbejdet, og når udvalgsarbejdet er overstået, skal det stå lysende klart, at lovgivningen på ingen måde er blevet forringet med dette lovforslag, men tværtimod forbedret, således at miljøindsatsen også i årene fremover er forebyggende, hvor man prioriterer indsatsen således, at det er til gavn for det samlede miljø.

Med disse ord vil jeg tilsige, at Socialdemokraterne naturligvis går positivt ind i arbejdet og giver principiel tilslutning til lovforslaget, som det ligger, men der er nogle ting, som nøje skal undersøges undervejs.

Engell (KF):

Det Konservative Folkeparti kan tilslutte sig det forslag, ministeren har fremsat, som nok herhjemme vil få mindre betydning end i nogle andre EF-lande. Således indgår de miljømæssige hensyn allerede i dag med afgørende vægt, når vi taler om størstedelen af de anlæg, som er beskrevet i forslaget. Det er med andre ord ikke bestemmelser, som betyder, at vi helt fundamentalt skal ændre vores planlægnings- og godkendelsesprocedurer. Det er først og fremmest undersøgelsespligtens omfang, som afviger væsentligt fra de regler, vi kender i dag.

Vi synes i den konservative gruppe, det er positivt, at man på denne måde får placeret miljøhensynet stærkere i det europæiske samarbejde, og det er vi meget tilfredse med. Det var også et af de hovedtemaer, vi havde oppe fra borgerlig side, da vi diskuterede EF-pakken for et stykke tid siden, og hvor vi klart trak frem de fordele, der lå også på det miljøpolitiske område i forhold til denne sag.

Som nævnt er det ikke et forslag, der får de store konsekvenser for danske virksomheder. Det forudser vi i hvert fald ikke.

Som det fremgår af forslaget, skal der fastsættes nærmere regler af ministeren efter ind-

[Engell]

dragelse af involverede myndigheder og organisationer. Det lægger vi megen vægt på. Et sådant forslag bør efter vores opfattelse ikke give anledning til, at der pludselig opstår yderligere bureaukrati og besværligheder for de virksomheder, der ønsker at etablere sig her i landet. Det må efter vores opfattelse også klart sikres, at de oplysninger, som afkræves virksomhederne, får den nødvendige fortrolige behandling, at der ikke pludselig er oplysninger, som er afgørende for virksomhederne, der siver ud.

Derfor er det også efter vores opfattelse afgørende, at procedurerne tilrettelægges på en sådan måde, at samarbejdet med erhvervslivet kan forløbe tilfredsstillende. Der er i forvejen rigeligt med papirarbejde, lovgivning og bekendtgørelser og cirkulærer, som skal iagttages, når man ønsker at gå i gang med at etablere virksomhed under den ene eller den anden form her i landet, og vedtagelsen af dette forslag bør efter vores opfattelse ikke hvirvle endnu mere papir op.

Som sagt kan vi tilsige fuld tilslutning til forslaget og hurtigt behandling i udvalget.

Leif Hermann (SF):

Så er vi nået frem til en eller anden mellemakt i det problem, der blev taget op i 1985, hvor vi i henholdsvis Miljøudvalget og Markedsudvalget behandlede det direktiv, som ligger til grund for dette lovforslag.

På daværende tidspunkt var det sådan, at vi drøftede det med miljøministeren i et samråd og fra flertallets side opstillede en række betingelser for, at ministeren dengang kunne gå med til direktivet. Det var betingelser, der tog sigte på, at man ikke på nogen måde kunne forstå direktivet sådan, at EF-Kommissionen fik nogen kompetence med hensyn til den fysiske planlægning her i landet.

Ifølge det referat, vi fik – jeg håber ikke, jeg røber nogen hemmeligheder ved at sige det – blev disse forbehold tiltrådt af Ministerrådet i forbindelse med den endelige behandling af direktivforslaget, og derfor kunne miljøministeren hæve de danske forbehold og tiltræde direktivet.

Man kunne, som hr. Engell antydede det, sige, at det her måske ikke betyder så frygtelig meget i dansk sammenhæng. Det er sådan, at vi i meget vidt omfang, når der f.eks. skal gives miljøgodkendelse, skal have oplysninger om

den miljømæssige virkning af den virksomhed, der skal søges godkendelse til. Det er jo sådan, at vi i forbindelse med regionplanlægningen ved større enkeltanlæg i det åbne land selvfølgelig også må gøre os nogle miljømæssige overvejelser.

For så vidt kunne man godt sige, at i den henseende betyder direktivet måske ikke noget, og så kunne vi afslutte vurderingen eller drøftelsen af det forholdsvist hurtigt. Men man kan også godt læse det på en anden måde, hvis man sammenholder bemærkningerne i forslaget med direktivteksten. Så synes jeg, at uklarhederne begynder at melde sig.

De melder sig for det første med hensyn til, om det i grunden, som hr. Engell nævnte det, bare er et spørgsmål om, at vi skaber noget mere bureaukrati, således at vi i forbindelse med fastlæggelsen af regionplanretningslinjerne skal have nogle miljømæssige vurderinger ind, som vi alligevel skulle have haft fat i i forbindelse med kapitel 5-godkendelserne af det pågældende anlæg.

Betyder det, at man på det tidspunkt, hvor regionplanlægningsretningslinjerne bliver lavet, eventuelt i form af specialtillæg, skal komme med den egentlige miljømæssige vurdering, og at de oplysninger, der lægges til grund for den, skal være fremme på dette tidspunkt, medens virksomheden eventuelt kan vente med at etablere sig, indtil den finder det økonomisk fornuftigt eller har andre forhold i orden, der gør, at det bliver aktuelt på et senere tidspunkt? Det fremgår ikke. Hvis det sidste er tilfældet, kan man risikere, at virksomheden alligevel skal aflevere nogle andre oplysninger for at få kapitel 5-godkendelsen.

Det andet problem, der melder sig, synes jeg, er spørgsmålet om: Hvad er egentlig rækkevidden af det, der hedder VVM-tilladelsen? Det er således, at direktivet i artikel 2 definerer en tilladelse på den måde, at det er en »Afgørelse fra den eller de kompetente myndighed(er), som giver bygherren ret til at gennemføre projektet«. Når man så slår op i bemærkningerne, så konstaterer man på side 4:

»Det foreslås, at VVM-proceduren for anlæg på land knyttes til regionplanlægningen, således at den fornødne tilladelse opnås ved godkendelse af regionplanretningslinier, der omfatter det pågældende anlæg.«

[Leif Hermann]

Jeg går ud fra, at der med »den fornødne tilladelse« menes VVM-tilladelsen, dvs. retten til allerede at gennemføre projektet på det tidspunkt, hvor regionplanretningslinjerne foreligger. Hvordan harmonerer det med offentlighedsfasen, med indsigelsesreglerne i forbindelse med miljøbeskyttelseslovens krav om miljøgodkendelse osv. osv.?

Der er en lang række uafklarede spørgsmål i det her. Jeg har ikke trukket disse spørgsmål frem, fordi jeg forventer, at ministeren kan svare på det sådan vupti, når han skal op efter ordførerne, men mere for at understrege, at der faktisk, sådan som direktivet er opbygget og sådan som bemærkningerne er skrevet, foreligger en lang række uklarheder, der gør, at det er vanskeligt at tage endelig stilling til det, heller ikke i princippet, på det her tidspunkt.

Det er selvfølgelig spørgsmål, vi skal have afklaret under udvalgsarbejdet, men jeg har som nævnt taget dem frem nu for at understrege, hvad det er for en tvivl, vi har i forbindelse med gennemførelsen af direktivforslaget.

Jeg vil gerne sige, at vi ser frem til et overordentlig grundigt udvalgsarbejde for at se, om det måske skulle være sådan, at det ikke er mig, der har misforstået det hele, at det i grunden er skrækkeligere, end jeg troede.

Mejdahl (V):

Baggrunden for lovforslaget er jo EF-direktivet af 27. juni 1985 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet.

Medlemsstaterne har tre år fra direktivets bekendtgørelse til at skaffe fornøden lovhjælp til, at direktivet kan gennemføres. Det er baggrunden for ikrafttrædelsesdatoen 3. juli 1988.

Da jeg sad og læste lovforslaget og bemærkningerne igennem, kunne jeg ikke frigøre mig for den tanke, som min nabo, Per Smed, er tillagt æren for at have udtalt, nemlig: Hvad nytte er det til? Men jeg slog mig imidlertid til tåls med, at der måske er steder, hvor det er mere påkrævet med et sådant direktiv end her hos os.

Danmark er måske det land, bestemmelsen generer mindst. Vi har nemlig hele planlægningsapparatet sat på skinner. Vi kan lave landsplandirektiver i store sager, vi har regionplanerne og kommuneplanerne og lokalplanerne. Fælles for dem er bestemmelsen om, at offentligheden skal orienteres og have muligheder for at give sin mening til kende.

Derfor synes vi i Venstre, det er en god idé, at de bestemmelser, lovforslag nr. L 212 omhandler, indføres i lands- og regionplanlovene. Det forenkler proceduren så meget, som det nu engang kan lade sig gøre.

Oplysningspligten er automatisk opfyldt. Dog skal der tages et specielt hensyn, hvis planlægningen omfatter anlæg, som berører andre medlemsstater.

Også godkendelsesproceduren, hvor planerne ender på miljøministerens bord, kender vi i forvejen. Jeg går ud fra som givet, at en VVM-tilladelse kan gives på baggrund af et godkendt tillæg til regionplanen. Sådan har jeg i hvert fald læst bemærkningerne, men det kan vi vende tilbage til under udvalgsarbejdet.

Vi støtter miljøministeren i den tanke, at den bekendtgørelse, som skal udstedes på ministerens initiativ og ansvar, kun omhandler de anlægstyper, som for tiden er obligatoriske. Vi tvivler på, at det er nødvendigt at inddrage andre anlægskategorier, fordi vi i forvejen har et så finmasket planlægningssystem, og det kan vi så glæde os over også i denne forbindelse.

Det, som det drejer sig om i al planlægning, er at være forudseende, altså fremsynet, så vi får de bedste planer og de færreste gener for erhvervslivet og for befolkningen, og i denne sammenhæng også for miljøet. Denne lovændring skulle gerne være med til at sikre denne målsætning.

Jeg kan på Venstres vegne anbefale lovforslaget.

Marianne Jelved (RV):

Det Radikale Venstre vil gerne allerede nu udtrykke sin principielle tilslutning til lovforslaget. Vi mener ikke, at det vil få særlig store konsekvenser i Danmark, men vi glæder os da over, at andre lande i EF nu kommer på et bedre planlægningsniveau, end de måske har været hidtil.

Det er et smukt miljøformål, der ligger bag direktivet og dermed bag lovforslaget, nemlig at foregribe miljøproblemer. Så vidt vi kan se, stiller forslaget krav om en mere fremsynet planlægning.

I udvalgsarbejdet vil vi se positivt på forslaget, og vi vil bl.a. vurdere, om de såkaldte frivillige anlæg i al fald i et vist omfang skal med i en bekendtgørelse.

[Marianne Jelved]

Men ét er sikkert – og det skal understreges nu – visse uklårheder skal belyses, så vi sikrer os, at der ikke sker en svækkelse af de miljøkrav, vi vil stille her i landet.

Emmert Andersen (CD):

Det er bedre at forebygge end at helbrede. Det er ord, som vi ofte har hørt fra ministeren, og deri har han jo ganske ret. EF's direktiv af 27. juni 1985 siger det samme.

Lovforslag nr. 212 supplerer allerede eksisterende lovgivning, hvorefter direktivet bliver opfyldt. Den placering i regionplanmyndigheden, der er foreslået, mener vi er hensigtsmæssig. Vi mener også, at de private virksomheders oplysningspligt er nødvendig, men det må så også betyde, at de oplysninger, der bliver givet, behandles fortroligt.

Harmonisering af lovgivningen i de forskellige medlemsstater vedrørende vurdering af offentlige og private projekters indvirken på miljøet skaber lige konkurrencevilkår, hvilket vi kun kan tilslutte os med tilfredshed.

CD vil stemme for lovforslaget.

Kirsten Madsen (FP):

Det er efter Fremskridtspartiets mening beklageligt, at Danmark i EF tilsyneladende har tilsluttet sig et direktiv på området. Da Fremskridtspartiet ikke står bag denne tilslutning, hindrer det os ikke i ovenstående beklagelse.

Med den holdning, vi til stadighed har indtaget, vil Fremskridtspartiet naturligvis stemme imod lovforslaget ved tredje behandling, fordi vi finder, at forslaget er et væsentligt tilbageskridt for Danmarks land.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Jeg skal på Kristeligt Folkepartis vegne give tilslutning til lovforslaget. Som det tidligere er sagt, sker der ikke de store ændringer herhjemme. Vi ligger jo i forvejen godt foran, når det gælder miljøspørgsmål. Men vi hilser da med glæde, at man også i Europa og i andre lande tager fat på disse spørgsmål, og at vi kan være med til at gå foran og vise vej. Vi ved jo, at skal miljøforanstaltningerne nytte noget, så er det vigtigt, at ikke alene Danmark, men også de andre lande kommer med.

Vi tilslutter os lovforslaget.

Jørgen Tved (FK):

Så har vi igen et af disse lovforslag, som er en følge af vores medlemskab af fællesmarkedet, og man kan jo næsten høre, at det skal betragtes som en ekspeditionssag. Det er jo i og for sig vedtaget i EF, men så skal vi altså sådan rent proceduremæssigt forelægge det i det danske Folketing, sådan at vi også kan give det et stemmel her og sige, at vi er med på holdet.

Jeg kunne jo tilslutte mig det, Venstres ordfører sagde, da han startede: Hvad nytte er det til? Og det var egentlig også det samme, man kunne sige til Fremskridtspartiet: Hvad nytte er det til, hvis man f.eks. her i Folketinget vedtager at forkaste det, der foreligger her? Det ville såmænd ikke betyde så meget. Vi sidder i rævesaksen, og vi har så blot at spille med efter de toner, der kommer nede fra Bruxelles.

Det er et forunderligt lovforslag, hvor vi får at vide, at etablering af store atomkraftværker og store anlæg til afbrænding eller destruktion af kemisk affald altså skal forelægges til godkendelse forinden, mens en lang række andre virksomheder, som det allerede er nævnt – og det kunne f.eks. være den kemiske industri, levedsmiddelindustrien osv. – kun skal forelægges, hvis de selv ønsker det, altså en frivillig ordning. Jeg kan med god ret spørge: Vil dette lovforslag ikke være en undervurdering af dansk lovgivning på området?

Indtil flere har sagt heroppe, at det betyder ikke så meget. Den konservative ordfører sagde, at det får nok mindre betydning for os, end det gør for andre fællesmarkedslande. Det er jeg lidt bekymret over, men med modsat fortegn, fordi det måske kunne betyde, at nogle af de eksisterende danske love skal indordnes herunder, således at der sker en forringelse også på dette område som følge af vores medlemskab af EF.

Vi vil absolut ikke tilsige det nogen som helst positiv støtte, først og fremmest fordi vi heller ikke føler os forpligtede af, hvad der er vedtaget i Bruxelles – men som sagt, det bliver jo trukket ned over ørerne på os alligevel. Men man kan jo gå frivilligt til slagtebænken, eller man kan gøre modstand, og vi vil naturligvis gøre modstand.

Vi mener, at der sker nogle forringelser for så vidt angår høringsretten og indsigelsesretten, når der er tale om disse frivillige ordninger, så derfor opfatter vi det som en forringelse i for-

[Jørgen Tved]

hold til gældende lovgivning, og det er naturligvis det væsentlige for os.

Da vi ikke mener at vi har ret megen tid i Folketinget og vi ikke ligefrem leder efter beskæftigelsesterapi, burde man måske fremover sige, at direktiverne fra Bruxelles, behøver vi overhovedet at behandle dem i Folketinget, hvis det er fløjtende ligegyldigt, om vi siger ja eller nej? Så er der vel ingen grund til at opretholde et sådant pseudodemokrati.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg vil gerne takke langt de fleste af ordførerne for den meget positive holdning, man har til lovforslaget.

Som det fremgår af min skriftlige fremsættelse, skal forslaget først og fremmest skabe den fornødne hjemmel til at gennemføre EF-direktivet om vurdering af visse projekters indvirkning på miljøet. Det er ganske givet positivt, når man ser ud over Europa som helhed, at man nu tager fat på at vurdere miljøvirkningerne, inden man sætter et projekt i gang.

Jeg vil senere i bekendtgørelsen give nærmere regler for proceduren for, hvilke anlæg der skal omfattes af godkendelsesordningen, og for, hvilke mindsteoplysninger virksomhederne er forpligtet til at give til brug for vurderingerne.

Lovforslaget indeholder kun få justeringer i forhold til de allerede gældende godkendelsesordninger. Justeringerne betyder især, at de oplysninger, der skal danne grundlag for vurderingerne systematiseres, og at oplysningerne skal være til stede allerede i planlægningsfasen.

Endnu en gang tak for den positive modtagelse. Nu skal lovforslaget drøftes i udvalg, og jeg er enig med de ordførere, der har givet udtryk for, at det skal være en grundig udvalgsbehandling, så vi ved, hvad det er, der endeligt vedtages. Men jeg tror også, at vi kan finde frem til en god løsning på dette felt til gavn for miljøet fremover.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Mil-

jø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 213:

Forslag til lov om ændring af lov om naturfredning.

Af miljøministeren (Chr. Christensen).
(Fremsat 18/2 88).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 4 og 5 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 214:

Forslag til lov om støtte til naturbevaring, naturgenopretning, statslig skovtilplantning og friluftsliv

Af miljøministeren (Chr. Christensen).
(Fremsat 18/2 88).

5) Første behandling af lovforslag nr. L 215:

Forslag til lov om ændring af lov om støtte til forbedring af strukturen og effektiviteten i jordbruget. (Sociostrukturelle foranstaltninger m.v.).

Af landbrugsministeren (Tørnæs).
(Fremsat 18/2 88).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Efter ønske skal jeg fastsætte taletiden til 15 minutter for ordførerne i første omgang.

Bjørn Westh (S):

Vort partis ordfører vedrørende de to første forslag vil omtale disse forslag, når jeg har omtalt det sidste forslag, som jeg skal være ordfører for, nemlig lovforslag nr. L 215, der drejer sig om de sociostrukturelle – som det så smukt hedder på EF-sprog – foranstaltninger i landbruget.

Forslaget indebærer tre ting. Det indebærer øget mulighed for tilplantning med skov af forskellig karakter. Det indeholder et forslag om, at man skal dyrke mindre intensivt, mere ekstensivt, i miljøfølsomme områder, og endelig at